

Lärobokens senare del, innehållande läsestycken med tillhörande ordbok, är, i allmänhet taget, en ganska ändamålsenligt inrättad krestomati, försedd med ett ovanligt fullständigt ordregister. Tvänne anmärkningar torde dock böra göras dervid. Den ena, af mindre vikt, är den, att de första läsestyckena, till början af s. 16, äro af ett alltför barnsligt innehåll: de tyckas vara tagna ur en abecé-bok. Men detta fel är lätt hjälpt; ty man kan hoppa öfver dem. Den andra anmärkningen är den, att beteckningen af uttalet, på de första 60 sidorna icke sällan är missledande, dels genom inkonsekvenser i själva teckningssättet, dels genom ett och annat tydligt misstag, dels genom tryckfel. I allmänhet finner man endast den stafvelsen, som har tonvigten, accentuerad; hvaraf följer, att när, i ett sammansatt ord (t. ex. *low-spirited*), en svagare betonad stafvelse tecknas med accent, men den starkast betonade icke (t. ex. »*low-spirited*»), läsaren förledes, att lägga tonvigten på orätt stafvelse. Det *lån-ga* vokal-ljud, som höres i *order*, *short* ser man oftast utmärkt med *korthetstecknet* (t. ex. »shórt, mórning» etc.), ehuru väl stundom också tvärtom (t. ex. *órder*, *Lórdling*); *o*, när det ljuder som *u*, tecknas med cirkumflex, utan åtskillnad, antingen vokalen är lång eller kort (t. ex. »*móve*, *wóuld*»). Bland *misstag* om uttalet måste man räkna: »*bárgain*, *partner*, *look*, *says*» m. fl., emedan dessa beteckningar, på de ställen rec. observerat, alltid varit de samma. *Tryckfel* på accentueringen förekomma alltför ofta (t. ex. »*sàid*, *hàve*» o. dyl., hvilka ord på andra ställen äro riktigt betecknade).

J. I. E.

18. *Geometri för nybegynnare af P. N. Ekman, Lektor i matematiken vid Wexjö gymnasium. Andra tillökta och förbättrade upplagan. Stockholm 1850. 131 sid. 8:o. (Pris: 1 Rdr B:ko).*

Inseende olämpligheten af att börja den första undervisningen i geometri med Euclidis elementa, har Hr E. i sin bok framställt ett stort antal geometriska satser, och förutsatt, att lärjungen genom omedelbar åskådning bör kunna fatta dem, sedan han tillförene genomgått en kurs i linearteckning på fri hand. Någon antydning om satsernas bevisning eller sammanhang med hvarandra har

förf. icke ansett nödig att gifva, emedan lärjungen vid denna tidpunkt åtnöjer sig med den visshet, som åskådningen gifver. Förf. har enligt vår mening riktigt bedömt den ståndpunkt, på hvilken lärjungen befinner sig vid början af sitt studium af geometrien, men misstagit sig om sättet att från densamma föra honom till det mera abstrakta föreställningssätt, som en klar insigt af de geometriska sanningarna kräfver. Vill man vid den geometriska undervisningen utgå från den omedelbara åskådningen, hvilken utgångspunkt är den naturliga och riktiga, så bör man icke börja med att för lärjungen framställa det, som ligger utom åskådningens område. De i 1:a, 3:e och 4:e böckerna af Euclidis elementa innehållna geometriska satserna, hvilka förf. nästan alla upptagit i sin geometri, äro till större delen af den beskaffenhet, att lärjungen omöjligen kan inse deras sanning genom blotta åskådningen, och vi hysa den öfvertygelse, att geometriska sanningar i allmänhet icke kunna genom blotta åskådningen fattas. Huru skarpt lärjungens öga än må vara, anse vi det omöjligt att genom blotta åskådningen inse sanningen t. ex. af satsen: quadraten på hypotenusan i en rätvinklig triangel är lika stor med summan af quadraterna på katetrarna. Då således enligt vår tanka de i förf:s bok framställda satserna icke ligga inom åskådningens område, kan denna lärobok icke med fördel användas vid undervisningen, så framt icke läraren utvecklar, reder och fäster lärjungens uppmärksamhet på grunden för hvarje sats och på det sammanhang, hvarmed den står till de föregående. Detta lärarens bemödande blir likväl mycket försvåradt deraf, att satserna icke äro så ordnade, att denna utveckling alltid blir möjlig. Huru stor än lärarens makt öfver lärjungen är, så utöfvar likväl vid den första undervisningen läroboken det inflytande, att den senare icke gerna kan förmas, att troget i minnet bevara en mängd saker, om hvilka han endast genom lärarens muntliga meddelning blifvit underrättad, om han ej tillika finner lärarens ord genom lärobokens bokstaf bekräftade. Då läraren likväl icke kan, efter hvilket system skolan än må vara inrättad, muntligen meddela all undervisning, utan måste påräkna ett stöd af läroboken, så tillgriper lärjungen under

sådana förhållanden den enda återstående utvägen, att göra de schematiskt uppställda satserna till torra minneslexor, hvilka i stället för att förbereda honom för geometriens studium, ger honom en falsk föreställning om andan af densamma, och gör honom förlustig det inflytande på hans bildning och förståndsutveckling, som geometrin framför andra läroämnen är egnad att åstadkomma. Den mekaniska konstruktionsfärdighet, hvartill lärjungen kan uppdrivas, är af underordnad betydelse, då det hufvudsakligen bildande elementet i undervisningen åsidosättes.

De beräkningar af ytor och solida figurers rymder, som läroboken innehåller, bereder en nyttig öfning i dylika räkningars utförande. Femte boken innehåller utstakningar och mätningar på fältet, men läran derom anse vi böra uppskjutas till den tidpunkt, då lärjungen efter att hafva inhämtat proportionsläran kan inse den geometriska grunden för det förfarande, som han dervid har att använda. Vi hysa i allmänhet den öfvertygelse, att man vid all matematisk undervisning bör, så vidt möjligt, söka undvika att på god tro antaga något, utan heldre afbida den tidpunkt, då lärjungen kan fatta sanningen af det framställda.

W.

19. Grunddragen till en Metodik för undervisningen i Historien af D:r J. W. Loebell. Ofvers.

I förordet har öfversättaren af denna skrift med rätta anmärkt, huru i en tid, då så många och lyckliga bemödanden blifvit gjorda för införa af en förbättrad metodik vid elementar-undervisningen, historien blifvit i detta fall nära nog lottlös. Och likväl tarfvar detta läroämne, för att blifva frukthringande, måhända i högre grad än något annat biträdet af det ordnande element, som endast genom en god metod kan erhållas. Då nämligen andra kunskapsämnen, t. ex. naturvetenskaperna, språkläran och matematiken, beständigt hänvisa till vissa lagar, hvarunder hvarje företeelse inom deras särskilda områden kan subsumeras och sålunda till en viss grad innebära sin egen metodik, så, ehuru sådana lagar visserligen ej heller äro historien obekanta, då det just tillhör det högre studiet af densamma att uppsöka dessa, ligga de dock här så afvägset att de endast genom den